

Konferencia a régészeti örökségvédelemről és a múzeumok szerepvállalásáról

Zsúfolásig megtelt a Pesti Vármegyeháza nagyterme 2010. március 1-én, a régészeti örökségvédelem helyzetéről és a múzeumok szerepvállalásáról rendezett konferencián. A mintegy 180 fős hallgatóságot, köztük múzeumigazgatókat, régészeket, építészeket és a hazai régészeti örökségvédelmi intézmények munkatársait a házigazda, Szűcs Lajos, a Pest megyei közgyűlés elnöke köszöntötte. Ezután Trogmayer Ottó, a hazai múzeumi élet emblematikus személyisége üdvözölte a konferenciát, kiemelve annak időszerűségét.

A nagy érdeklődést az előadások témaválasztása indokolta. Az öt előadó több oldalról világította meg a régészeti örökségvédelem jelenlegi helyzetét és a megválaszolandó kérdéseket. Szó esett a lelőhelyek védelméről, a régészeti leletek tulajdonlásáról, az állami szerepvállalásról a régészeti örökségvédelemben, a megelőző feltárásokat követő muzeológiai, tudományos és közönségkapcsolati munkáról, a raktározás gondjairól és mindezek finanszírozásának a kérdéseiről. A megállapítások mellett számos vélemény és javaslat is elhangzott, amelyek nyomán megrajzolható a régészeti örökségvédelem jövőjének a kívánatos iránya hazai régészeti hivatali és tudományos műhelyei, az országos múzeumok és a megyei múzeumi hálózat keretében.

Az előadások során nem lehetett megkerülni a régészeti örökségvédelem intézményrendszerében 2007 áprilisában bekövetkezett változást. A megyei múzeumoktól törvényben megszabott feladatuk egy részét elvonták, s létrehozták a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálatot, amely mára a megyei rendszer mellett kiépített regionális irodákkal rendelkező párhuzamos intézménnyé alakult. Működése számos ponton szabályozatlan, tevékenysége sok szempontból vitatott, eredményei a szakmai munka egyes területein hozzáférhető adatok hiányában nem értékelhetők. Szinte mindegyik előadás foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy hogyan lehetne a tudományos és szakmai szempontoknak is megfelelő intézményi harmóniát a lehető leghamarabb megteremteni.

A vita során az előadásokban érintett kérdések mellett hangsúlyosan jelentkezett az illegális leletgyűjtés és a műtárgykereskedelem problémája, az intézményi párhuzamosság által generált szabályozatlan „piaci” helyzet a megelőző feltárások során, a megyei és a városi múzeumok kapcsolata és együttműködése. Több hozzászóló is hangsúlyozta, hogy létjogosultsága lenne a Magyar Nemzeti Múzeum szerepéről hasonló körben szervezett konferenciának a közeli jövőben.

A konferencia vitathatatlan eredménye, hogy a múzeumok széles körben kifejtették és nyilvánosságra hozhatták jelenlegi helyzetüket, s a régészeti örökségvédelem szereplői megismerhették a múzeumok álláspontját. A találkozót szervező civil szakmai szervezetek a konferencia eredményeit záróközleményben foglalják össze.